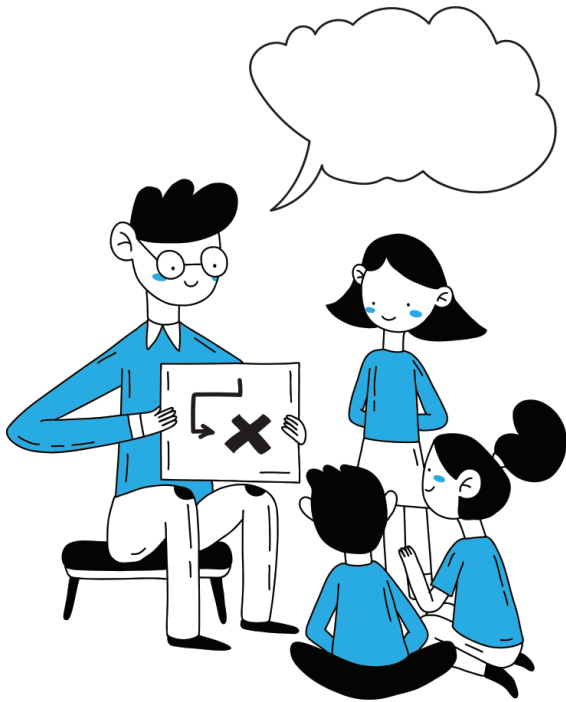

ДІЇ ОСВІТЯН, ЯКЩО ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ ОГОЛОШЕНО ПОВІТРЯНУ ТРИВОГУ

У закладах освіти мають бути створені відповідні умови та проведені попередні заходи з підготовки всіх учасників освітнього процесу, а саме:

1. Ознайомлення з місцем розташування укриттів, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому.
2. Пояснення дій, що передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації або Інструкцією закладу.
3. Обговорення необхідних речей, які учасники освітнього процесу повинні взяти із собою в укриття.
4. Розподіл учасників освітнього процесу в укриттях з урахуванням місткості та розташування.
5. Встановлення покажчиків напрямку руху до укриттів для швидкого та безпечного переміщення.

Функції учителя чи особи, відповідальної за переміщення учнів до/з укриття:

1. після сигналу оповіщення про початок повітряної тривоги організує переміщення учнів до укриття;
2. контролює відсутність дітей у приміщенні школи та присутність у сховищі;
3. після оголошення про відбій сигналу організує повернення дітей до запланованих заходів;
4. перевіряє присутність учнів у приміщеннях закладу освіти після завершення небезпеки.

Коли у школі лунає сигнал повітряної тривоги, слід негайно прямувати до тимчасового укриття. Воно має бути облаштоване в приміщенні школи або неподалік (до 100 м). Шлях до нього має бути помаркованим відповідними вказівниками. Під час сигналу вчителі повинні діяти відповідно до затвердженого алгоритму, не очікуючи додаткових інструкцій. Їхнє головне завдання — негайно відвести учнів до укриття.

Заборонено ігнорувати будь-який сигнал тривоги: повітряної, мінної, хімічної, радіаційної тощо, незалежно від джерела повідомлення. Принцип однаковий: спочатку евакуація дітей, потім – з'ясування обставин, характеру та ступеню загрози.

Під час тривоги пріоритетом є збереження життя і здоров'я. Тому необхідно швидко діяти за відпрацьованим алгоритмом.

СИГНАЛ ТРИВОГИ ПІД ЧАС УРОКУ ЯК ВЧИТЕЛЮ ЕВАКУЮВАТИ ДІТЕЙ

- Зупиніть роботу, спокійно згуртуйте дітей та повідомте їх про загрозу.
- Нагадайте учням про брак часу, тому дозвольте брати з собою тільки заздалегідь складені речі та верхній одяг.
- Візьміть паперовий/електронний журнали. Завжди якнайшвидше позначайте в ньому відсутніх, учнів, яких раніше забрали батьки, хто пішов до медпункту, в туалет тощо. Це допоможе орієнтуватися в ситуації.
- Покладіть до журналу теку з важливою інформацією щодо учнів: контакти батьків чи опікунів, дані про особливості здоров'я дітей.
- Вирушайте до укриття шляхом, узгодженим з адміністрацією школи, орієнтуючись за планом евакуації, що має бути в кожному приміщенні. Необхідно організувати пересування двома колонами в приміщенні класу та швидко залишити кабінет.
- Якщо під час уроку в класі є два педагоги, один має очолювати колону учнів, а другий іти останнім. Так простіше контролювати весь клас.
- Повідомте батьків про переміщення дітей до укриття.
- В укритті перевірте учнів за списком, переконайтеся, що всі діти прибули. Якщо когось бракує, відразу повідомте адміністрацію, а не шукайте дитину самостійно. У школі мають бути особи, відповідальні за відсутність в ній людей у випадку сигналу небезпеки.
- Подбайте про дітей з особливими освітніми потребами, якщо поруч немає окремого педагога. Проводьте з такими учнями навчання та бесіди, моделюйте швидке та спокійне переміщення до укриття, спеціальне місце та заходи, що будуть здійснюватися в укриттях.
- У разі необхідності, надавати учням медичну допомогу має медичний працівник.

ЩО РОБИТИ ВЧИТЕЛЮ ПІД ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ В УКРИТТІ

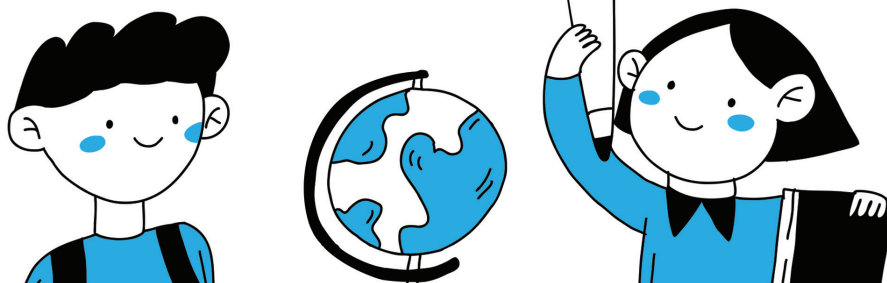
1. Допоможіть учасникам освітнього процесу швидко та спокійно зайняти місця. Надавайте підтримку та вживайте заходів для комфортного та спокійного перебування в укритті дітей і дорослих.
2. Пам'ятайте, що ваш пріоритет під час тривоги — психологічна стабільність учнів. Виходячи з цього, ухваліть рішення, що саме дозволить досягти мети.
3. За наявності досвіду та обладнання можна продовжити урок в укритті, допомогти з домашнім завданням, запропонувати дітям позаурочні активності.
4. Пам'ятайте, що під час повітряної тривоги заборонено відпускати дитину додому на прохання батьків чи навіть у їхньому супроводі.

ЯК ВЧИТЕЛЮ ВИВЕСТИ КЛАС З УКРИТТЯ

1. Залишайтеся з учнями в укритті до відбою тривоги. Відповідальним за клас може бути вчитель, який проводив урок, або класний керівник. Це питання має бути заздалегідь узгодженим з адміністрацією школи.
2. Вихід з укриття здійснюється тільки після завершення небезпеки та ого-

лошення про відбій тривоги, а також у випадках вимушеної евакуації.

3. Першим залишити укриття має відповідальна особа з дорослих. Поки триває перевірка та оцінка ситуації назовні, створіть компактні групи. Якщо все гаразд, відстежте вихід усіх учасників освітнього процесу з укриття.

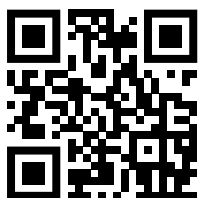

ВИМУШЕНА ЕВАКУАЦІЯ З УКРИТТЯ

В окремих ситуаціях може виникати необхідність залишити укриття до сигналу відбою тривоги. Ось приклади таких випадків:

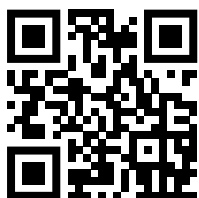
- пошкодження чи руйнація споруди, що виключає чи робить небезпечним подальше перебування в ній;
- затоплення;
- пожежа;
- небезпечні концентрації шкідливих газів;
- досягнення граничних параметрів внутрішнього повітряного середовища.

Приклади активностей в укритті є на сайті osvitanow.org. ↓

osvitanow.org

Правила поведінки в укритті та план дій під час надзвичайних ситуацій можна переглянути тут ↓

osvitanow.org/safety/

Діти, які поза уроками перебувають без нагляду батьків чи педагогів (вдома, на вулиці, у транспорті тощо) повинні добре знати, як діяти під час повітряної тривоги. Поцікавтесь у дітей, які інструкції від батьків вони отримали на такий випадок, наскільки ретельно дотримуються їх, зможете разом різні ситуації тощо.

СИГНАЛ ТРИВОГИ У ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС

Сигнал тривоги може пролунати під час обіду, прогулянки, перерви, підготовки до позаурочних заходів тощо. Учні будь-якого класу, відповідальність за яких ви несете, повинні виконувати ваші інструкції. У вас повинен бути власний список з іменами присутніх дітей та важливою інформацією про них (імена і контакти батьків, стан здоров'я та група крові учнів тощо).

Як вчителю евакуювати дітей

1. Приверніть увагу дітей знайомим способом. Для молодших школярів чудово підійдуть кричалки, «плесканки», свисток тощо. Ви можете самостійно придумати цей спосіб.
2. Підготуйте таблички з номерами класів, використовуючи яскраві кольори.
3. Позначки на табличках для повітряної тривоги, пожежної сигналізації та інших сигналів небезпеки повинні відрізнятися. Згідно з нормами, повітряну тривогу слід позначати чорними буквами на білому фоні. Так діти будуть розуміти, куди прямувати.
4. Нагадайте учням, що не можна повертатися до кабінету, а слід усім рушати до укриття.
5. Для супроводу початкових класів мають бути залучені помічники. Вчитель очолює колону дітей, а помічник слідує останнім.

ЩО РОБИТИ ВЧИТЕЛЮ ПІД ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ В УКРИТТІ

1. В укритті обов'язково перевірте дітей за списком. Якщо когось немає, повідомте адміністрацію школи, а не вирушайте на пошуки.
2. Дійте за заздалегідь узгодженим планом: діти мають або залишитися під вашим наглядом, або приєднатися до свого класу та свого вчителя.
3. З учнями, за яких ви відповідаєте, залишайтеся до відбою тривоги.

ЯК ВЗАЄМОДІЯТИ З ДІТЬМИ ПІД ЧАС ТРИВОГИ

Сигнал сповіщення про повітряну тривогу і процес евакуації можуть налякати дітей. Ось кілька порад, які допоможуть вам опанувати ситуацію.

1. Намагайтеся зберігати спокій і не змінювати звичної поведінки. Дітям важливо бачити, що ситуація контрольована.
2. У критичних ситуаціях дійте рішуче. Пам'ятайте, що важливо евакуювати всіх дітей якнайшвидше. Заспокоїти окремого учня можна потім в укритті.
3. Нагадайте дітям, як вони можуть заспокоїти себе самостійно. Проговоріть ці методи заздалегідь на уроках.
4. У пригоді можуть стати матеріали про те, як говорити з дітьми про війну та як допомогти у випадку панічної атаки. Матеріали доступні на osvitanow.org.
5. Заохочуйте атмосферу взаємоповаги та взаємопідтримки — попросіть кількох учнів допомагати вам з організацією евакуації (це можуть бути чергові на день). Діти нагадуватимуть однокласникам правила поведінки, допомагатимуть схвильованим тощо.